

UCHWAŁA Nr III/56/2015
Rady Powiatu w Aleksandrowie Kujawskim
z dnia 13 lutego 2015 roku

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Aleksandrowskim na lata 2015 - 2017

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 595 z późn. zm.¹) i art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z dnia 29 stycznia 2013 r. poz. 135 późn. zm.²) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Aleksandrowskim na lata 2015 – 2017, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCA
RADY POWIATU**

Renata Golec
Renata Golec

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy ogłoszone zostały w Dz. U. z 2013 roku, poz. 645, Dz. U. z 2014 roku poz. 379, poz. 1072

² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy ogłoszone zostały w Dz. U. z 2013 roku, poz. 154, poz. 866, poz. 1650; z 2014 roku, poz. 619, poz. 1188.

Załącznik do Uchwały Nr III/56/2015
Rady Powiatu w Aleksandrowie Kujawskim
z dnia 13 lutego 2015 roku

POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W
POWIECIE ALEKSANDROWSKIM
NA
LATA 2015 – 2017

Aleksandrów Kujawski

WPROWADZENIE

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności”

(Preambuła ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)
została podjęta ustawa z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zwana dalej ustawą, która w art. 180 nakłada na samorząd powiatowy obowiązek opracowania i realizacji 3 – letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, określającego między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, posiada miejsce zamieszkania w określonej gminie, tam żyje, i w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej winna być otoczona opieką i wsparciem. Zgodnie z założeniami ustawodawcy samorząd gminny odpowiada za działania profilaktyczne mające chronić dziecko przed zabraniem go z domu rodzinnego. Natomiast w ostatecznej sytuacji, dziecko umieszczane jest w pieczy zastępczej, którą organizuje Powiat. Piecza zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

Współpraca samorządu gminnego, powiatowego i instytucji realizujących zadania na rzecz dziecka i rodziny jest niezbędna, aby osiągnąć powyższe cele pieczy zastępczej oraz stworzyć sprawny system wsparcia dziecka i rodziny.

„Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Aleksandrowskim na lata 2015 – 2017” zawiera diagnozę obecnej sytuacji w Powiecie Aleksandrowskim zwanego dalej Powiatem, a także planowane działania mające na celu stworzenie optymalnych warunków do rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie.

Program jest zbieżny z założeniami Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008 – 2018 oraz Programu Pomocy Dziecku i Rodzinie w Powiecie Aleksandrowskim na lata 2005 – 2015, a także Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2015.

I. ZADANIA POWIATU WYNIKAJĄCE Z USTAWY.

1. Do zadań własnych Powiatu należy między innymi:

- 1) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych,
- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne przez wspieranie procesu usamodzielnienia,
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych,
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym,
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego,
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstania:
 - a) grup wsparcia,
 - b) specjalistycznego poradnictwa,
- 8) finansowanie:
 - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu Powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo – terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo – wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne,
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego.

2. Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Powiat należy:

- 1) realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rządowego programu wsparcia rodzin z dziećmi,
- 2) finansowanie pobytu cudzoziemców mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w pieczy zastępczej.

Zadania Powiatu w zakresie pieczy zastępczej wykonywane są za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Aleksandrowie Kujawskim zwanego dalej Centrum, które jednocześnie jest Organizatorem Pieczy Zastępczej w Powiecie Aleksandrowskim zgodnie z Zarządzeniem Starosty Aleksandrowskiego Nr 52/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 76 ust. 2 ustawy zarządzeniem Nr 11/2014 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Aleksandrowie Kujawskim z dnia 25 września 2014 r. został powołany

zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Aleksksandrowie Kujawskim.

Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej zostały określone w art. 76 ust. 4 ustawy, należą do niego, w szczególności:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej,
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- 4) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego,
- 5) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby,
- 6) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych,
- 7) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy,
- 8) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- 9) zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
- 10) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

II. PIECZA ZASTĘPCZA

Pieczka zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dzieciom przez rodziców.

1. Rodzinna piecza zastępcza:

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) rodzina zastępcza:
 - a) spokrewniona,
 - b) niezawodowa,
 - c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcje pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,
- 2) rodzinny dom dziecka.

Rodziny, te zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie, w szczególności:

- a) traktują dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej,
- b) zapewniają dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych,
- c) zapewniają kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych,
- d) zapewniają rozwój uzdolnień i zainteresowań,
- e) zaspokajają jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne i religijne,
- f) zapewniają ochronę przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne

dziecka,

g) umożliwiając kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowił inaczej.

Rodzina zastępcza i prowadzący rodzinny dom dziecka współpracują z ośrodkiem adopcyjnym, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza:

Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie placówki opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego, specjalistyczno – terapeutycznego i rodzinnego.

Placówka opiekuńczo – wychowawcza:

- 1) zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne,
- 2) realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku,
- 3) umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej,
- 4) podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny,
- 5) zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych,
- 6) obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi,
- 7) zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

III. CHARAKTERYSTYKA PIECZY ZASTĘPCZEJ NA TERENIE POWIATU ALEKSANDROWSKIEGO

Na podstawie dokumentacji dotyczącej rodzin zastępczych, dokumentacji dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych oraz dokumentacji usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych za lata 2012 – 2014, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Aleksandrowie Kujawskim dokonało oceny potrzeb pieczy zastępczej w Powiecie Aleksandrowskim.

1. Rodzinna piecza zastępcza:

Powiat, na terenie którego funkcjonują mogące przyjąć dziecko rodziny zastępcze, rodzinny dom dziecka, zawiera z powiatem, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego opiekę i wychowanie.

Tabela 1. Liczba rodzin zastępczych, w których umieszczone są dzieci pochodzące z Powiatu.

Rok	Ogółem	Powiat Aleksandrowski	Liczb dzieci	Inny powiat	Liczba dzieci
2012	77	71	98	6	9
2013	81	72	101	9	10

2014	76	68	103	8	9
------	----	----	-----	---	---

/ źródło: dokumentacja PCPR/

Na podstawie powyższego zestawienia tabelarycznego należy stwierdzić, że na dzień 31 grudnia 2014 roku w 68 rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu było umieszczonych 103 dzieci. Natomiast na terenie innych powiatów funkcjonowało 8 rodzin zastępczych, w których było umieszczonych 9 naszych dzieci. Z uwagi na fakt, że skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami wskazane jest tworzenie jak największej liczby rodzin zastępczych na terenie Powiatu, w których będziemy umieszczać dzieci pochodzące z naszego Powiatu. Wówczas ścisła współpraca rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka z ośrodkiem adopcyjnym, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej przyczyni się do wypracowania działań mających na celu zapewnienie opieki i wychowania dzieciom na czas niemożności sprawowania tej opieki i wychowania przez rodziców.

Tabela 2. Rodzaje rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Aleksandrowskiego

Stan na dzień	Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zawodowe			Razem
			Wielodzietne	Specjalistyczne	Pogotowie rodzinne	
31.12. 2012	39	30	-	1	1	71
31.12. 2013	41	28	-	2	1	72
09.12. 2014	33	29	3	2	1	68

/ źródło: dokumentacja PCPR/

Jak wynika z danych zawartych w tabeli Nr 2 na terenie naszego Powiatu większość stanowiły rodziny zastępcze spokrewnione, tj. rodziny, w których opiekunami dzieci byli dziadkowie i rodzeństwo, następnie rodziny zastępcze niezawodowe i rodziny zawodowe.

W Powiecie Aleksandrowskim funkcjonuje 6 rodzin zastępczych zawodowych, które właściwie, odpowiedzialnie i prawidłowo wykonują swoje obowiązki względem powierzonych im dzieci. W momencie wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gdy do placówek opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno – terapeutycznego możemy umieszczać dzieci powyżej 7 roku życia, wskazane jest tworzenie nowych rodzin zastępczych, w tym zawodowych.

Tabela 3. Liczba utworzonych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka w poszczególnych latach 2012 – 2014 oraz liczba umieszczonych w nich dzieci.

Rok	Rodziny zastępcze		Rodzinne domy dziecka	
	Liczba utworzonych rodzin	Liczba umieszczonych dzieci	Liczba utworzonych RDD	Liczba umieszczonych dzieci
2012	3	4	1	6
2013	8	11	-	-
2014	10	16	-	-

/ źródło: dokumentacja PCPR/

Jak wynika z powyższej tabeli z roku na rok wzrasta liczba nowych rodzin zastępczych.

Z powyższej tabeli wynika, iż jest wzrost zainteresowania tworzeniem rodzin zastępczych, jednakże w dalszym ciągu jest to zbyt mała liczba rodzin zastępczych w stosunku do istniejących potrzeb w zapewnieniu właściwej opieki i wychowania dzieciom tego pozbawionym.

Tabela 4. Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka w podziale na liczbę dzieci w latach 2012 – 2014

Typ rodziny	Rodziny spokrewnione			Rodziny niezawodowe			Rodziny zawodowe			RDD		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
z 1 dzieckiem	34	37	28	18	16	18	1	1	-	-	-	-
z 2 dziećmi	4	2	3	8	9	8	1	-	2	-	-	-
z 3 dziećmi	-	1	1	2	1	2	-	2	2	-	-	-
z 4 dziećmi i więcej	1	1	1	2	2	1	-	-	2	1	1	1
Ogółem	39	41	33	30	28	29	2	3	6	1	1	1

/ źródło: dokumentacja PCPR/

Powyższa statystyka wskazuje, iż w Powiecie Aleksandrowskim najwięcej jest rodzin zastępczych z jednym dzieckiem, zaś najmniej funkcjonuje rodzin zastępczych z 3 i więcej dziećmi.

W rodzinie zastępczej zawodowej lub w rodzinie zastępczej niezawodowej, w tym samym czasie, może przebywać łącznie nie więcej niż 3 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia, jeśli:

1) uczą się:

- a) w szkole,
- b) w zakładzie kształcenia nauczycieli,
- c) w uczelni,
- d) u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego

lub

2) legitymuje się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności

i uczy się:

- a) w szkole,
- b) w zakładzie kształcenia nauczycieli,
- c) w uczelni,
- d) na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia,
- e) u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego.

W razie konieczności umieszczenia w rodzinie zastępczej rodzeństwa, za zgodą rodziny zastępczej oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci.

Z rodziną zastępczą niezawodową spełniającą warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, posiadającą opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz co najmniej 3 – letnie doświadczenie jako rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka, Starosta zawiera, na wniosek tej rodziny, umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku wśród rodzin zastępczych spokrewnionych była 1 rodzina liczbą dzieci większą niż 3. Jak również istnieje 1 rodzina zastępcza niezawodowa, w której wychowuje się więcej niż 3 dzieci.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza

W Powiecie Aleksandrowskim funkcjonuje Placówka Socjalizacyjna z siedzibą w Aleksandrowie Kujawskim. Jest to całodobowa placówka opiekuńczo – wychowawcza, która zapewnia opiekę i wychowanie dzieciom częściowo bądź całkowicie pozbawionym opieki rodzicielskiej lub niedostosowanym społecznie.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w placówce opiekuńczo – wychowawczej może przebywać 30 dzieci. Na dzień 31 grudnia 2014 r. Placówka obejmowała całodobową opiekę i wychowaniem 29 wychowanków.

Od kwietnia 2014 r. koszt utrzymania jednego wychowanka w Placówce Socjalizacyjnej w Aleksandrowie Kujawskim wynosi 3.972,67 zł miesięcznie.

W okresie od 01.01.2014r. do 31.12.2014 r. Centrum wydało 11 skierowań do Placówki.

Zgodnie z założeniami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do 2021 roku w Placówce Socjalizacyjnej w Aleksandrowie Kujawskim może przebywać 30 dzieci. Po tym okresie w Placówce będziemy mogli umieścić w tym samym czasie, łącznie nie więcej niż 14 dzieci.

Tabela 5. Liczba dzieci przebywających w Placówce Socjalizacyjnej w Aleksandrowie Kujawskim w latach 2012– 2014

Powiat Aleksandrowski				Inny Powiat			Łącznie		
Rok	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Liczba dzieci przebywających	29	25	26	2	5	3	31	30	29
Liczba dzieci przyjętych	9	9	11	-	3	-	9	11	11

/ źródło: dokumentacja PCPR/

Z powyższej tabeli wynika, że wzrasta liczba dzieci przebywających w Placówce Socjalizacyjnej w Aleksandrowie Kujawskim, pochodzących z naszego Powiatu, które wymagają opieki i wychowania, jakie zapewnia Placówka.

W przypadku braku wolnych miejsc w placówce opiekuńczo - wychowawczej na terenie naszego powiatu dzieci pozbawione opieki rodziców biologicznych umieszczane są w placówkach znajdujących się na terenie innych powiatów. W latach 2012 – 2014 r. 3 dzieci z naszego Powiatu umieszczonych było na terenie innych powiatów.

Liczba dzieci z Powiatu Aleksandrowskiego wymagających opieki i wychowania w instytucjonalnej pieczy zastępczej wzrasta, natomiast ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa, iż po 2021r. w placówkach opiekuńczo – wychowawczych przebywać będzie mogło nie więcej niż 14 dzieci.

W związku z powyższym, kierując się koniecznością zabezpieczenia miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie naszego powiatu dla jak największej liczby dzieci potrzebujących wsparcia i opieki, kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Aleksandrowie Kujawskim we współpracy z Dyrektorem Placówki Socjalizacyjnej w Aleksandrowie Kujawskim złożył do Zarządu Powiatu w Aleksandrowie Kujawskim wniosek o wytyczenie działki o pow. 3 000 m² z przeznaczeniem na utworzenie w Powiecie Aleksandrowskim placówki wielofunkcyjnej (placówki socjalizacyjnej, placówki interwencyjnej) i placówki rodzinnej.

Zarząd Powiatu w Aleksandrowie Kujawskim przychylił się do wniosku kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Aleksandrowie Kujawskim i wydzielił działkę znajdującą się przy ul. Wyspiańskiego 4, w celu zabudowy 3 budynkami z poznaczeniem na placówkę wielofunkcyjną i placówkę rodzinną.

Do 2021 r. należy poczynić działania w celu utworzenia w/w placówek.

Tabela 6. Koszty utrzymania dzieci z powiatu aleksandrowskiego w placówkach opiekuńczo wychowawczych na przełomie ostatnich 3 lat

Rok	2012	2013	2014
Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w Placówce Socjalizacyjnej w Aleksandrowie Kujawskim	3.875,89	3.830,97	3.972,67

/ źródło: dokumentacja PCPR/

Z powyższych danych wynika, że średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w Placówce Socjalizacyjnej w Aleksandrowie Kujawskim z roku na rok wzrastają. Ponadto należy stwierdzić, że koszt opieki rodzinnej w przeliczeniu na jednego wychowanka, jest znacznie niższy niż opieki instytucjonalnej, nie mówiąc już o niepodważalnej przewadze opieki rodzinnej nad opieką instytucjonalną, która zapewnia zdecydowanie lepsze warunki do prawidłowego rozwoju i wychowania dzieci.

Pomimo to funkcjonowanie Placówki Socjalizacyjnej w Powiecie Aleksandrowskim jest niezbędne, aby zapewnić opiekę wszystkim dzieciom z naszego powiatu, ponieważ liczba rodzin zastępczych jest zbyt mała w stosunku do istniejących potrzeb w zapewnieniu właściwej opieki i wychowania dzieciom tego pozbawionym.

3. Pomoc dla osób usamodzielnianych

Pełnoletnim wychowankom opuszczającym placówki opiekuńczo – wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka przysługuje pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki (dla osób znajdujących się w przedziale wiekowym 18 – 25 lat, które kontynuują naukę w różnych typach szkół) oraz pomoc na usamodzielnienie i na zagospodarowanie.

W 2014 roku 30 usamodzielnianych wychowanków, w tym 23 z rodzin zastępczych i 7 z placówek placówki opiekuńczo – wychowawcze skorzystało z pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki.

Tabela 7. Liczba usamodzielniających się pełnoletnich wychowanków opuszczających zastępcze formy opieki w latach 2012 – 2014.

Typ placówki	Rok	Pomoc na kontynuowanie nauki	Pomoc na usamodzielnienie	Pomoc na zagospodarowanie	Wykształcenie wychowanka
placówki opiekuńczo – wychowawcze	2012	2	2	3	4- gimnazjalne 1- zawodowe 1-średnie ogólnokształcące
rodziny zastępcze		22	3	4	10- gimnazjalne 3- zawodowe 10- średnie
placówki opiekuńczo – wychowawcze	2013	1	2	2	4- gimnazjalne 1- zawodowe
rodziny zastępcze		20	2	2	5- gimnazjalne 5- zawodowe 6- średnie 1- pomaturalne 4- wyższe
placówki opiekuńczo – wychowawcze	2014	4	4	2	2- gimnazjalne 4- zawodowe 1- policealne
rodziny zastępcze		23	1	1	10- gimnazjalne 1- zawodowe 7- średnie 4- policealne 2- wyższe

/ źródło: dokumentacja PCPR/

Na podstawie powyższej tabeli należy stwierdzić, że w Powiecie Aleksandrowskim zdecydowaną większość stanowią usamodzielniani wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej, którzy kontynuują naukę. Usamodzielnieni wychowankowie zarówno rodzinnej jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej dążą do uzyskania wykształcenia, które da im możliwość uzyskania zatrudnienia oraz zapewni im samodzielność i stabilność w życiu dorosłym.

IV. WNIOSKI DOTYCZĄCE ZABEZPIECZENIA POTRZEB DZIECKA I RODZINY W SYTUACJACH JEJ KRYZYSU W POWIECIE ALEKSANDROWSKIM

Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dla dziecka. Rodzina dziecka winna kojarzyć się z ciepłem, bezpieczeństwem i miłością, a rodzice powinni być wzorem do naśladowania, dobrym nauczycielem szacunku wobec siebie i innych.

Z obserwacji pracowników tutejszego Centrum wynika, że na terenie naszego Powiatu jest wiele rodzin, w których zaburzone są relacje, brak jest komunikacji, gdzie podstawowe potrzeby dziecka nie są realizowane. W rodzinie często pierwsze oznaki zaburzeń, kryzysu czy zmiany w zachowaniu dziecka są bagatelizowane, rodziny uważają, że nie ma problemu. To prowadzi do sytuacji, że w pewnym momencie sytuacje kryzysowe przerastają możliwości rodziny, dochodzi do negatywnych zjawisk, jak agresja, przemoc, przestępczość.

W konsekwencji zachodzi konieczność umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

Ważne jest zatem, aby w Powiecie Aleksandrowskim powstał taki lokalny system wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo – wychowawczych, który będzie zakładał działania oparte przede wszystkim na profilaktyce i pracy z rodziną biologiczną. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej ma być ostatecznością, w przypadku gdy wykorzystane zostaną wszystkie dostępne formy wsparcia i pomocy rodzinie naturalnej.

Ważnym aspektem jest także utworzenie sprawnego systemu komunikowania się i przepływu informacji o istniejących zagrożeniach w funkcjonowaniu rodzin pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę i dzieci, urzędami na szczeblu gminnym i powiatowym, wykorzystując jednocześnie posiadaną infrastrukturę działań pomocowych i wspierających.

Analizując obecną infrastrukturę Powiatu w odniesieniu do potrzeb określono:

CEL GŁÓWNY

ROZWÓJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE ALEKSANDROWSKIM

Cel szczegółowy Nr 1

Rozwój infrastruktury i zasobów ludzkich na rzecz pieczy zastępczej

Zadania:

1. Zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, prawnika, psychologa, pedagoga w Centrum.
2. Doskonalenie zawodowe kadry Centrum.
3. Współpraca osób, instytucji, które realizują zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.
4. Standaryzacja usług w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
5. Rozwój współpracy asystentów rodzin i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
6. Organizowanie szkoleń dla ośrodków pomocy społecznej w zakresie pieczy zastępczej.
7. Doradztwo dla ośrodków pomocy społecznej w zakresie wsparcia rodziny ze szczególnym uwzględnieniem asystentów rodzin.

Cel szczegółowy Nr 2

Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej i doskonalenie systemu.

Zadania:

1. Propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego.
2. Szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych i prowadzenia rodzinnych domów dziecka.
3. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.
4. Współpraca z rodzinami zastępczymi oraz prowadzącymi rodzinne domy dziecka w zakresie zorganizowania wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzinnej pieczy zastępczej.

Cel szczegółowy nr 3

Wspieranie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą.

Zadania:

1. Zapewnienie poradnictwa psychologicznego, prawnego oraz terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą.
2. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy.
3. Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.

Cel szczegółowy Nr 4

Pomoc w usamodzielnianiu wychowanków pieczy zastępczej.

Zadania:

1. Wczesne przygotowanie wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej do usamodzielnienia.
2. Utworzenie mieszkania usamodzielnień dla usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.
3. Współpraca z instytucjami i organizacjami na rzecz kompleksowego wsparcia usamodzielnianego wychowanka.

Cel szczegółowy Nr 5

Osiągnięcie standardu usług świadczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Aleksandrowskiego do 2021r.

Zadania:

1. Zabezpieczenie środków finansowych w budżecie Powiatu na opracowanie dokumentacji projektowej wraz z kosztorysem wybudowania 3 budynków z przeznaczeniem na placówkę wielofunkcyjną, w skład której będzie wchodzić: placówka socjalizacyjna, placówka interwencyjna, placówka rodzinna.
2. Realizacja inwestycji .
3. Uruchomienie placówki wielofunkcyjnej w Powiecie Aleksandrowskim.

V. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH.

Na podstawie doświadczenia z lat ubiegłych należy stwierdzić, że jest niewystarczające zainteresowanie osób, które podjęłyby się funkcji rodzin zastępczych zawodowych. Z uwagi na duże zaangażowanie własnych środków finansowych Powiatu przy realizacji zadań ustawy przyjmuje się następujący limit powstania rodzin zastępczych zawodowych w latach:

2015 – 3

2016 – 3

2017 – 3

Powiat będzie podejmował niezbędne działania w celu zabezpieczenia środków finansowych dla tworzonych rodzin zastępczych zawodowych lub prowadzących rodzinne domy dziecka.

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

Powiat jako realizator programu będzie współpracować z:

1. Samorządem gminnym;
2. Ośrodkami pomocy społecznej;
3. Placówką opiekuńczo – wychowawczą;
4. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Aleksandrowie Kujawskim – Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej;
5. Rodzinami zastępczymi;
6. Organizacjami pozarządowymi.

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Postrzeganie rodzin zastępczych jako głównego elementu systemu pieczy zastępczej w Powiecie Aleksandrowskim.
2. Wzrost liczby rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych i rodzinnych domów dziecka.
3. Zapewnienie rodzinom zastępczym specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo – wychowawczych, umożliwienie utworzenia grupy wsparcia oraz poradnictwa specjalistycznego i terapii.
4. Zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
5. Kompleksowe wsparcie osób usamodzielnianych opuszczających instytucjonalną bądź rodzinną pieczę zastępczą.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

- 1) środki własne powiatu,
- 2) dotacje celowe z budżetu Państwa,
- 3) środki finansowe pozyskane z samorządu województwa,
- 4) środki finansowe pozyskane z EFS.

ZAKOŃCZENIE

Realizacja programu zapewni skuteczną pomoc dla rodzin mających trudności w zapewnieniu właściwej opieki i wychowywania dzieciom oraz skuteczną ochronę dzieci i pomoc dla nich przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. W związku z tym należy podjąć wszelkie działania, aby osiągnąć założenia zawarte w Programie. Realizacja będzie możliwa dzięki zatrudnieniu w Centrum specjalistów, tj. koordynatorów, prawnika, pedagoga, psychologa.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb.